

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในโรงเรียนบ้านสำโรงเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 4 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนบ้านสำโรงเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 4 ใน 5 ด้าน คือ ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน ด้านการบริหารตนเอง และด้านการตรวจสอบและถ่วงดุลประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียนบ้านสำโรงเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 4 รวม 34 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนบ้านสำโรงเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 4 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 44 ข้อ นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) ได้ค่าระหว่าง 0.67-1.00 และนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยการทดสอบเบื้องต้น (Try Out) กับข้าราชการครูโรงเรียนบ้านบักดอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 4 จำนวน 30 คน วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) เท่ากับ 0.965 จากนั้นนำแบบสอบถามเพื่อการวิจัยส่งให้กลุ่มประชากรตอบจำนวน 34 ฉบับ และได้รับคืนมา 34 ฉบับเป็นฉบับสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐานวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และคำนวณหาค่าเฉลี่ยร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปนำเสนอในรูปตารางและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนบ้านลำโรงเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 4 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 34 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 23 คน คิดเป็นร้อยละ 67.6 เพศชายจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 32.4 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ ระดับปริญญาตรีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 85.3 สูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 14.7 ประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 38.2 รองลงมาคือ 11-20 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 การดำรงตำแหน่งส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอนจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 91.2 รองผู้อำนวยการจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.9 และผู้อำนวยการจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนบ้านลำโรงเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากความพึงพอใจมากไปหาน้อย ได้แก่ด้านการบริหารตนเอง ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน และด้านการมีส่วนร่วมตามลำดับ โดยจำแนกเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

2.1 ความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนบ้านลำโรงเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 4 ในด้านการกระจายอำนาจ ผลการวิจัยพบว่าส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในด้านการกระจายอำนาจอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.86$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือโรงเรียนได้จัดให้ฝ่ายหรือคณะกรรมการกลุ่มสาระต่าง ๆ ตัดสินใจบริหารงบประมาณได้ด้วยตนเอง ($\mu = 3.50$) และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 9 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ โรงเรียนได้จัดให้มีคณะกรรมการจัดทำงบประมาณสนับสนุนโดยระดมจากประชาชน องค์กร ชุมชน ฯลฯ ($\mu = 4.03$) โรงเรียนส่งเสริมให้มีการบริหารงานต่าง ๆ ในรูปแบบของคณะกรรมการ ($\mu = 4.00$) และอันดับที่ 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3 ข้อ คือโรงเรียนได้มอบหมายให้ฝ่ายหรือคณะกรรมการกลุ่มสาระต่าง ๆ ในโรงเรียนตัดสินใจพัฒนางานวิชาการได้เอง โรงเรียนได้จัดให้ฝ่ายหรือคณะกรรมการกลุ่มสาระต่าง

ๆ กำหนดแผนพัฒนาบุคลากรได้ด้วยตนเอง และโรงเรียนได้จัดให้มีคณะกรรมการรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน ($\mu = 3.91$)

2.2 ความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงาน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนบ้านลำโรงเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 4 ในด้านการมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่าส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.76$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ โรงเรียนได้ให้คณะครู และชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน โรงเรียนได้ให้คณะครู และชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียน และโรงเรียนได้ให้คณะครู และชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานบริหารทั่วไปของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\mu = 3.94$) รองลงมาคือ โรงเรียนได้ให้คณะครู และชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียน ($\mu = 3.88$) และโรงเรียนได้ให้คณะครู และชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ($\mu = 3.82$)

2.3 ความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงาน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนบ้านลำโรงเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 4 ในด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน ผลการวิจัยพบว่าส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชนอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.77$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ โรงเรียนได้ให้ความสำคัญแก่คณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ($\mu = 3.94$) โรงเรียนได้ประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรในโรงเรียนรับทราบถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ($\mu = 3.88$) และโรงเรียนรับฟังคำแนะนำของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารงบประมาณของโรงเรียน ($\mu = 3.82$)

2.4 ความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงาน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนบ้านลำโรงเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 4 ในด้านการบริหารตนเอง ผลการวิจัยพบว่าส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในด้านการบริหารตนเองอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.94$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ โรงเรียนได้สนับสนุนให้ฝ่ายและกลุ่มสาระต่าง ๆ กำหนดวิธีการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการด้วยตนเอง ($\mu = 4.15$) โรงเรียนได้สนับสนุนให้ฝ่ายและกลุ่มสาระต่าง ๆ กำหนดแนวปฏิบัติในการบริหารจัดการงบประมาณด้วยตนเอง ($\mu = 3.97$) และโรงเรียนได้สนับสนุนให้

ฝ่ายและกลุ่มสาระต่าง ๆ กำกับติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการของโรงเรียน ด้วยตนเอง ($\mu = 3.94$)

2.5 ความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนบ้านลำโรงเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 4 ในด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล ผลการวิจัยพบว่าส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.94$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ โรงเรียนได้จัดการประชุมผู้ปกครองของนักเรียนเพื่อรายงานความสำเร็จของการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน ($\mu = 4.12$) โรงเรียนได้มีการรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของโรงเรียนให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ ($\mu = 4.00$) และโรงเรียนได้มีการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยชุมชนและองค์กรอิสระ ($\mu = 3.94$)

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนบ้านลำโรงเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สามารถเรียงลำดับความพึงพอใจจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารตนเอง ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน และด้านการมีส่วนร่วม สอดคล้องกับ บุญรอดสิงห์เดช, และคณะ (2546 : 55) ได้ทำการศึกษาวิจัย ความเข้าใจและเจตคติต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของครูสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ครูมีความเข้าใจต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ข้าราชการครูพึงพอใจต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนบ้านลำโรงเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 4 และมีความเข้าใจต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งผู้วิจัยขออภิปรายผลรายด้าน ดังต่อไปนี้

1. ความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนบ้านลำโรงเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 4 ในด้านการกระจายอำนาจ ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมมีความพึงพอใจในด้านการกระจายอำนาจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าข้าราชการครูโรงเรียนบ้านลำโรงเกียรติได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่าง ๆ

ภายในสถานศึกษาอย่างกว้างขวาง เช่น เป็นคณะกรรมการในการวางแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ ราชการประจำปี และเป็นคณะกรรมการดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น ส่งผลให้มีความพึงพอใจต่อการบริหารแบบกระจายอำนาจ ซึ่งเป็นหลักสำคัญของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เพราะการกระจายอำนาจเป็นการให้ทุกส่วนขององค์กรสามารถตัดสินใจได้เอง ซึ่งสอดคล้องกับ ขนบพันธุ์ คำชู (2549 ช 60) ได้พบว่า ความพึงพอใจของบุคลากรที่มีต่อการจัดการศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนประกาศวิทยา สำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีความพึงพอใจต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล หลักการกระจายอำนาจ และหลักการบริหารตนเอง ตามลำดับ สอดคล้องกับ คิเรก สายศิริวิทย์ (2545 : 20) ได้พบว่า การกระจายอำนาจเป็นการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบในการตัดสินใจทุกระดับสายการบังคับบัญชาจะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมจากทุกส่วนขององค์กร ซึ่งจะส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ วันชัย คณียตโมณฑ, และไกร เกษทัน (2543 : 69-76) กล่าวว่า “คณะกรรมการบริหารมีอำนาจหน้าที่ในการวินิจฉัยสั่งการ หรือ ตัดสินใจในภารกิจทั้งที่เป็นงานสำคัญและอาจมีบ้างที่เป็นงานประจำของการบริหารจัดการในสถานศึกษา ทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป” และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฮคอก (Haycock, อ้างถึงใน ประสิทธิ์ เจียวิศรี. 2544 : 144) ที่ศึกษาธรรมชาติและการบริหารของเขตพื้นที่และโรงเรียนที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนเห็นด้วยกับการกระจายอำนาจในการบริหารทรัพยากรและการตรวจสอบได้ แสดงให้เห็นว่าการกระจายอำนาจเป็นหลักการที่สำคัญ ที่จะส่งผลให้องค์กรให้แต่ละส่วนสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง เพื่อให้ระบบการบริหารมีความคล่องตัวเกิดประสิทธิภาพ

2. ความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนบ้านสำโรงเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 4 ในด้านการมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมข้าราชการครูมีความพึงพอใจในด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าข้าราชการครูโรงเรียนบ้านสำโรงเกียรติได้มีความรู้สึกพึงพอใจต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ผู้บริหาร ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกระดับได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานในทุกขั้นตอน เช่น การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนทุกกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ ฤทัยวรรณ หาญกล้า (2547) ได้ศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับคือ

หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล หลักการบริหารตนเอง หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม และ หลักการกระจายอำนาจ สอดคล้องกับ คินเคด (Kinkade. 1996, อ้างถึงใน ฤทัยวรรณ หาญกล้า. 2547 : 62-63) พบว่า การร่วมกันตัดสินใจมีประสิทธิภาพเมื่อคณะกรรมการโรงเรียนมีอำนาจในการตัดสินใจ ผู้บริหารหน่วยงานกลางที่เป็นกรรมการโรงเรียนสามารถสนับสนุนการตัดสินใจร่วมกัน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ สมบูรณ์ ศรีชนะกุล (2544 : 29) ที่กล่าวว่า “การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นรูปแบบของการบริหารที่ได้ให้ความสำคัญต่อบุคคลเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย” โดยเฉพาะบทบาทของผู้บริหารที่ให้คณะกรรมการและชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ และการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ

3. ความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนบ้านลำโรงเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 4 ในด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน ผลการวิจัยโดยภาพรวมข้าราชการครูมีความพึงพอใจในด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนบ้านลำโรงเกียรติมีการบริหารงานโดยให้บุคลากรทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน องค์กรเอกชน ฯลฯ ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถานศึกษา ส่งผลให้ข้าราชการครูมีพึงพอใจต่อการบริหารโดยมีลักษณะร่วมกันตั้งแต่ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ตลอดจนองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ได้มาร่วมคิดวางแผนร่วมกันเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารของโรงเรียนในรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษา สอดคล้องกับ คิเรก สายศิริวิทย์ (2545 : 55) ได้พบว่า หลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันซึ่งต้องคำนึงถึงความต้องการของท้องถิ่นและผู้ที่สามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นได้อย่างแท้จริงก็คือประชาชนนั่นเอง ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 8 (2544: 7) ที่กล่าวว่า “เป็นการจัดการศึกษาของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน” และ สอดคล้องกับคำกล่าวของ สำเนา เลียบมา (2544) กล่าวว่า “การมีส่วนร่วมผู้บริหารควรกำหนดบทบาทของตนเองในการสนับสนุนให้บุคคลที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณของโรงเรียน เพราะการมีส่วนร่วมสามารถทำได้ในขั้นตอนการค้นหาคำปัญหาและสาเหตุ การวางแผนการดำเนินกิจกรรม การลงทุน การปฏิบัติงานและการประเมินผล

4. ความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนบ้านลำโรงเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 4 ในด้านการบริหาร

ตนเอง ผลการวิจัยโดยภาพรวมข้าราชการครูมีความพึงพอใจในด้านการบริหารตนเองอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนบ้านลำโรงเกียรติเปิดโอกาสให้คณะครูได้กำหนดแนวปฏิบัติในการดำเนินงานในเรื่องต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง เช่น การบริหารวิชาการในกลุ่มสาระต่าง ๆ การบริหารงบประมาณในห้องเรียนของตนเอง เป็นต้น ส่งผลให้ข้าราชการครูได้รู้จักการวางแผน โดยมีจุดมุ่งหมายให้บรรลุตามนโยบายหรือเป้าหมายตามที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับ ขนบพันธุ์ คำชู (2549 : 23) พบว่าความพึงพอใจของบุคลากรที่มีต่อการจัดการศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนประกาศวิเทศศึกษา สำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีความพึงพอใจต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล หลักการกระจายอำนาจ และหลักการบริหารตนเอง ตามลำดับ สอดคล้องกับ ฤทัยวรรณ หาญกล้า (2547 : 56) ได้ศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับคือ หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล หลักการบริหารตนเอง หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม และหลักการกระจายอำนาจ ดิเรก สายศิริวิทย์ (2545 : 57) ได้พบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญในบทบาทที่จะสนับสนุนให้หน่วยงานต่าง ๆ ภายในสถานศึกษามีการบริหารตนเอง ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาเนื่องจากการที่โรงเรียนมีอำนาจหน้าที่บริหารทรัพยากรเอง จะช่วยให้โรงเรียนบริหารงานบรรลุเป้าหมายตามสภาพความพร้อมและข้อจำกัดของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่สิ้นเปลืองบุคลากร งบประมาณ และเวลาในการควบคุมตรวจสอบ ซึ่งสอดคล้องกับ คำกล่าวของ อุทัย บุญประเสริฐ (2542 : ง) ที่กล่าวว่า “การบริหารด้วยตนเองโดยให้โรงเรียนมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงาน ซึ่งอาจดำเนินการได้หลากหลายด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน ความพร้อมและสถานการณ์ของโรงเรียน ผลที่ได้น่าจะมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิมที่ทุกอย่างถูกกำหนดมาจากส่วนกลางไม่ว่าจะโดยทางตรงทางอ้อม”

5. ความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนบ้านลำโรงเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 4 ในด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล ผลการวิจัยโดยภาพรวมข้าราชการครูมีความพึงพอใจในด้านการตรวจสอบและถ่วงดุลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนบ้านลำโรงเกียรติเปิดโอกาสให้คณะกรรมการเข้ามามีส่วนร่วมและมีการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยชุมชนและองค์กรอิสระ มีการรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานให้ผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่อง เช่น มีสารประชาสัมพันธ์โรงเรียนทุกเดือน มีการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ทุกปี ซึ่งสอดคล้องกับ ขนบพันธุ์ คำชู (2549 : 23) ได้พบว่า ความพึงพอใจของบุคลากรที่มีต่อการจัด

การศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนประสาทวิทยา สำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีความพึงพอใจต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล หลักการกระจายอำนาจ และหลักการบริหารตนเอง ตามลำดับ สอดคล้องกับ ดิเรก สายศิริวิทย์ (2545 : 45) ได้พบว่า การตรวจสอบและถ่วงดุลมีความสำคัญ โดยเฉพาะบทบาทในการจัดสร้างระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานกำหนดและมีบทบาทในการจัดการประชุมผู้ปกครองของนักเรียนเพื่อรายงานความสำเร็จของการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน เนื่องจากการตรวจสอบและถ่วงดุล ผู้ปกครองของนักเรียนนับว่าเป็นบุคคลที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) กลุ่มหนึ่งซึ่งจำเป็นต้องรู้ถึงการดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการตรวจสอบและถ่วงดุล โดยสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 3-4) นำเสนอไว้ว่า “รัฐสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและโรงเรียนต้องแสดงภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อนักเรียนและผู้ปกครอง มาตรฐานที่กำหนดผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษา”

ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนบ้านลำโรงเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 4 ทั้ง 5 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปปรับใช้และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนบ้านลำโรงเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 4 ด้านการกระจายอำนาจ ผู้บริหารควรจัดให้ฝ่ายหรือคณะกรรมการกลุ่มสาระต่าง ๆ ตัดสินใจบริหารงบประมาณได้ด้วยตนเอง และควรเปิดโอกาสให้ประเมินผลงานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ด้วยตนเอง

1.2 ความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนบ้านลำโรงเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 4 ด้านการมีส่วนร่วม ผู้บริหารควรให้คณะครูและชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการบริหารงบประมาณของ

โรงเรียน มีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคล วางแผนการบริหารงบประมาณ และมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ การมีส่วนร่วมนั้น โรงเรียนควรส่งเสริมความร่วมมือจากครู คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครองและบุคลากรทุกภาคส่วน ให้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มศักยภาพ

1.3 ความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงาน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนบ้านลำโรงเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 4 ด้านการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับประชาชน ผู้บริหารควรให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาสร้างหลักสูตรท้องถิ่นที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และให้คณะกรรมการสถานศึกษาระดมงบประมาณและทรัพยากรในท้องถิ่นมาจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ

1.4 ความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงาน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนบ้านลำโรงเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 4 ด้านการบริหารตนเอง ผู้บริหารควรปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานให้มีความยืดหยุ่นเหมาะกับการบริหารตนเอง ควรสนับสนุนให้ฝ่ายและกลุ่มสาระต่าง ๆ กำหนดแนวปฏิบัติในการบริหารจัดการด้านวิชาการด้วยตนเอง และควรสนับสนุนให้มีการจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานของบุคลากรในฝ่ายและกลุ่มสาระต่าง ๆ ของตนเอง

1.5 ความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงาน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนบ้านลำโรงเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 4 ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล ผู้บริหารควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาสามารถตรวจสอบการดำเนินงานจากการรายงานผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน นอกจากนั้น โรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการประเมินสู่สาธารณชน เพื่อให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมมีความมั่นใจที่จะส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนเพื่อให้มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานคุณภาพที่สังคมต้องการ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป มีดังต่อไปนี้คือ

2.1 ควรศึกษาความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงาน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนอื่น ที่มีจำนวนข้าราชการครูมากกว่านี้ เช่น โรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่ เพื่อนำผลมาเป็นแนวทางในการบริหารการศึกษาต่อไป

2.2 ควรศึกษาความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงาน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในตัวแปรด้านอื่น ๆ เช่น ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคลากร และด้านการบริหารทั่วไป เป็นต้น